

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 an 5 " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondințele se adresează redacțiunei „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIUNEA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	---

Protocolul

Adunării generale a Reuniunii învățătorilor români dela școlăle confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului, ținute în Biserica Albă la 29 și 30 August 1904 st. v.

Ședința I

ținută la 29 August înainte de amiază

1. Convocată fiind adunarea generală prin circularul comitetului din 25 Iulie (7 August) a. c. un număr considerabil de membrii și oaspeți s'au adunat în biserica gr. or. română din Biserica Albă azistând la sânta liturghie și chemarea Duhului sânt, celebrate de Prea On. Domn Protopresbiter tractual Filip Adam azistat de On. Domni Presbiteri Sofronie Nediciu din Biserica Albă și Simeon Luca din Iladia.

2. După terminarea serviciului divin, membrii Reuniunii și oaspeții s'au întrunit în sala restaurantului „Burg”, destinată pentru ținerea adunării, unde președintele Trăian Lința deschide adunarea salutând oaspeții și membrii prezenți și dezinând de notar al ședinții pe notarul prim Ioan Marcu, care este concredut și cu conducerea biroului pe durata adunării.

3. Discursului prezidial răspund și salută adunarea

a) Prea On. Domn Protopresbiter Filip Adam, ca esmis al Prea Sântiei Sale Domnului Episcop diecezan;

b) Inspectorul școlar regesc al comitatului Timiș, Carol Sebesztha;

c) Iacob Schenk, directorul școlălor civile din loc în numele corpului învățătoresc din Biserica Albă.

d) În numele orașului Biserica Albă primarul orașului d-l Ion M. Roșu, iar în numele comunității bisericicești gr. or. române din acest oraș președintele comitetului parohial, d-l Dr. Aurel Novac

Salutările se iau la cunoștință.

4. Prezidiul prezentează un proiect de telegramă, prin care Reuniunea își exprimă omagiile sale de reverință și recunoștință Prea Sântiei Sale Domnului Episcop diecezan Nicolae Popea.

Proiectul se primește între urări de „Să trăească” și se espedează imediat.

5. Se prezentă raportul general al comitetului pe anul societății 1903/4.

Fiind raportul general tipărit și distribuit, se consideră ca cetit.

6. Se prezentă diferite exhibite, cari Se predau comisiunilor alegânde.

7. Se propun și

Adunarea alege următoarele comisiuni:

a) pentru examinarea raportului general: Ioan M. Roșu, George Țunca, Gregoriu Paliciu, Nicolae Velcu și Constantin Liuba.

b) pentru censurarea rațiociniului pe anul 1903/4 și a proiectului de buget pe anul 1904/5 Dr. Aurel Novac, Dimitrie Birăuțiu, Sofronie Liuba, George Jian și Dimitrie Petroviciu.

c) pentru censurarea raportului bibliotecarului și înscrierea de membrii noi: Sofronie Nediciu, Simeon Bozanciu, Dimitrie Bălănescu, Avram Miter, Petru Bulgea și George Petroviciu

d) comisiunea specială: Ion Peșea, Dr. Valeriu Branisce, Dr. Cornel Jurca, Dr. George Dobrin, Ioan Vidu, Emilian Novacovicu și Vasile Tărian.

8. Se dă cetire telegramelor sosite dela protopresbiterul Timișorii Dr. Trăian Puticiu, protopresbiterul Caransebeșului Andreiu Ghidiu, Dr. Ioan Popovicu avocat în Orșova, și dela învățătorii din Boeșa Română Dimitrie Pruneș și Miron Popovicu.

Se iau la cunoștință.

9. Membrul învățător Mihaiu G. Crăciun, ca referent al comitetului, cetește operatul său asupra temei elaborate în despărțăminte: „În ce chip își poate câștiga și susține învățătorul autoritatea și respectul în și afară de școală?”

Adunarea ascultând cu viu interes elaboratul referentului și aprobând tezele propuse în număr de 14, condițiuni pentru susținerea autorității învățătorului în școală, în viața publică și în viața privată, exprimă d-lui Mihaiu G. Crăciun mulțămirea protocolară.

După acestea ședința prezentă se încheie la 1 1/4 oare p. m. anunțându-se proxima ședință pe după amiază la 4 oare.

Trăian Lința m. p.
președinte

Ioan Marcu m. p.
notar

Ședința II

ținută în 29 August 1904 după amiază

10. Se cetește protocolul ședinței prime și Se autentice.

11. Se dă cetire telegramei de salutare a d-lui avocat Petru Calciunariu din Orșova. Se ia la cunoștință.

12. Se dă cetire adresei de felicitare a Reuniunii învățătorilor din dieceza Aradului reprezentată la adunare prin vicepreședintele ei d-l Iosif Moldovan.

Se ia la cunoștință.

13. Se prezintă petiția învățătorului Ilie Jumanca din Băsești, prin care cere ajutor de bani.

Se transpune comisiunii financiare.

14. Referentul comitetului d-l Petru Bandu cetește operatul său asupra temei elaborate în despărțămintele Reuniunii: „În ce măsură poate contribui casa părintească la educațiunea școlară?”

Adunarea urmărind cu deosebit interes elaboratul din chestiune, princ are autorul a satisfăcut însărcinării primite, exprimă referentului mulțămila protocolară.

Fiind ordinea zilei exauriată, ședința proxima se anunță pe mâne zi la 9 oare, iar ședința prezentă se închide.

Trăian Lința m. p.
președinte

George Catană m. p.
notar

Ședința III

ținută în 30 August 1904 înainte de amiază

15. Protocolul ședinței a doua se cetește și *Se autentică.*

16. Din partea comisiuni esmise pentru înscrierea de membrii noi se propune și pe baza declarațiunilor de înscriere

Adunarea primește de membrii fondatori pe următorii domnii: Alexandru Perian croitor în Oravița, Simeon Luca preot în Iladia, Valeriu Oprean preot în Greova, Simeon Bozanciu director de bancă, și Dimitrie Bălănescu proprietar, ambii din Biserica Albă, Aurel Bercean neguțator în Vrăceogaiu și Petru Muntean preot în Naidăș; iar de membrii ajutători pe domnii: Trăian Boronca notar în Crucia, George Suciu preot în St.-Mihail, Victor Lăpădat proprietar în Berliște, Constantin Păușan preot în Ocna de fer (Vaskö), Dr. Titu Mălăiu avocat, Martin Mogoș, Ioan Ogrin și Panta Teran, loși proprietari în Biserica Albă.

17. Comisiunea esmisă pentru censurarea raportului comitetului despre activitatea Reuniunii pe anul 1903/4, prin referentul George Țunea propune, iar

Adunarea ia raportul comitetului la plăcută cunoștință volând biroului și comitetului absolut pe lângă mulțămila protocolară pentru activitatea sa.

18. Acelaș referent propune și

Adunarea generală releagă comitetului raportul comisiunii esmise pentru censurarea manualelor școlare dimpreună cu cele trei propuneri cuprinse în raport, cu însărcinarea, ca comitetul la timpul său să înainteze adunării generale raport despre îndeplinirea celor cuprinse în cele trei propuneri ale comisiunii censurătoare.

19. Comisiunea specială prezentează raportul său prin membrul Ioan Vidu asupra propunerilor comitetului, și *Adunarea generală decide:*

a) *Diplomele de nou tipărite să se împartă membrilor Reuniunii, cari sunt în curent cu taxele, pe lângă taxa de 1 coroană;*

b) *Regulamentele pentru afacerile interne ale Reuniunii, pentru cassă și bibliotecă se introduc în mod provizor pe trei ani.*

c) *Propunerea învățătorului Iuliu Vuia din Comloșul Mare, referitoare la înființarea și sprijinirea materială a unei reviste pedagogice sub auspiciile Reuniunii noastre și a celei arădane, neoferind nici acum garanța contemplată în concluzul adunării generale din anul trecut de sub Nr. prot. 11 lit. d), — se ține în suspens.*

d) *Pentru perfecționarea învățătorilor în diferite ramuri ale industriei de casă, ținându-se cursuri speciale, susținute de guvernul țării, comitetul Reuniunii se însărcinează a exopera prin Ven. Consistor diecezan câștigarea de locuri gratuite pentru 2—3 învățători, cari ar avea aplecare de a lua parte la acelea cursuri; iar întru cât nu s'ar putea exopera locuri gratuite, comitetul se împuternicește a exmite la acelea cursuri doi învățători, cărora le va da ajutor de câte 50 coroane, dacă cursul va ținea 14 zile, iar pe timp de 21 zile, câte 60 cor.*

e) *Rugarea membrului Ioan Vidu de a tipări cântările noastre bisericesti cu ajutorul Reuniunii se releagă comitetului spre studiere și referare la proxima adunare generală.*

f) *Se însărcinează comitetul Reuniunii a se ocupa cu înființarea unui fond cu menițiune culturală.*

20. Tot aceea comisiune prin referentul său propune, și

Adunarea exprimă aderența sa la memorandumul episcopatului nostru în chestiunea reformării învățământului popular.

21. Comisiunea exmisă pentru censurarea raționului pe anul 1903/4 prezentează raportul său prin referentul George Jian, pe basa căruia adunarea generală decide:

a) *Raționul și raportul cassarului pe anul 1903/4 se aproba și cassarului se dă absolut pe lângă mulțămila protocolară.*

b) *Propunerile cassarului Reuniunii alăturate la acest protocol referitoare la membrii ordinari, cari voesc să-și rescumpere odată pentru totdeauna taxele de membrii ordinari, se transpune comitetului spre eventuală executare.*

c) *Membrii fondatori, cari nu vor solvi până la 1 Ianuarie 1905 toate restanțele de taxe; mai departe membrii ordinari, cari nu vor solvi până la acelaș termen cel puțin 10 coroane din restanțe, în fine învățătorii penzionați și aceia, cari au ieșit din dieceza Caransebeșului, precum și membri ajutători, cari nu și-au aplanat până la termenul de sus restanțele lor în conșlegere cu cassarul Reuniunii, vor fi predați avocatului Reuniunii pentru încassarea întregilor restanțe pe cale județială conform §-lui 13 din statutele Reuniunii.*

d) *Ștergerea taxelor restante ale mai multor membri ieșiți din Reuniune, în sumă de 1659 cor. 21 bani, se aproabă.*

e) *Se șterg dintre membrii Reuniunii fostul învățător Martin Popovicin din Românești dimpreună cu taxele sale restante, pe motivul, că acest învățător nu are penziune, precum și fostul învățător Ioan Miclea din Voivodinț, care asemenea a rămas fără post și fără penziune.*

f) *Petițiile văduvelor de învățător Maria Bufan din Caransebeș și Maria Bălaș din Berini, prin cari cer ajutor de bani dela Reuniune, pe motivul că cea dintâiu a primit ajutoare în mai multe rânduri, iar a doua n'a dovedit îndreptățirea ei la ajutor, se resping. Tot așa nu se poate satisface petițiunii învățătorului Ilie Jumanca din Băsești.*

g) *Proectul de buget prezentat de comitet pentru anul 1904/5 se primește cu elăsare sumei de 200 cor. de sub punctul 5, iar propunerea cassarului referitoare la o nouă stabilire a bugetului se concrede comitetului spre studiere și referare la proxima adunare generală.*

22. Comisiunea pentru censurarea raportului bibliotecariului pe anul 1903/4 prin referentul George Petro-

viciu prezentează raportul său, pe baza căruia adunarea generală decide:

Raportul bibliotecarului se ia spre știre cu adausul, ca viitorul raport să arate amănunțit starea faptică atât a bibliotecii centrale, cât și a bibliotecilor din des-părțăminte.

23. Având a se designa locul pentru ținerea adunării generale din anul viitor la propunerea d-lui Traian Hențu

Adunarea designează Bocșa Montană.

24. La ordinea zilei fiind restaurarea biroului și a comitetului Reuniunii pe anul 1904/5, președintele Traian Lința demisionează cu toți funcționarii și membrii de comitet mulțămînd Reuniunii pentru încrederea pusă în biroul și comitetul de până aci.

Spre știre.

25. Pentru conducerea actului de restaurare

Adunarea aclamă de președinte ad hoc pe membrul Ioan Păpa, iar de notar pe membrul George Cătănă.

26. Președintele adhoc ocupă locul la masa prezidială și propune, ca după uzul de până acum, să se aleagă o comisiune candidatoare.

În comisiunea de candidare adunarea alege pe Dimitrie Petroviciu, Romul Ancușa, Ioan Păpa, Procopiu Șimian, Petru Buzera, Ion Vidu, Constantin Lința, Dr. Cornel Jurca, George Jian, Patrichie Rămneanțu, și Dimitrie Birăuț — și cu aceasta ședință să suspende pe 15 minute.

27. Redeschizându-se ședința, referentul comisiunii Constantin Liuba propune iar

Adunarea alege pe anul 1904/5 — președinte: Ilie Trăilă, vicepreședinte: George Jian, notari: Ioan Marcu, Petru Bandu și Petru Buzera, cassar: Dr. Petru Barbu, bibliotecar: Alexandru Onae, avocat: Coriolan Bredicean; membrii în comitet: Traian Lința, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. George Dobrin, Ioan Gruescu, (Cebza), George M. Crăciun, Ioan Caba, George Lipovan, Dimitrie Petroviciu, George Calană, Serafin Jurca.

28. În comisiunea pentru verificarea protocolului din aceasta ședință

Adunarea designează pe membri Serafin Jurca, Sofronie Andrițoiu și George Petroviciu.

Cu aceasta s'a încheat adunarea generală din acest an.

Traian Lința m. p.
președinte

Ioan Marcu m. p.
notar

Acest protocol s'a verificat prin subscrisa comisiune

Serafin Jurca m. p.

Sofronie Andrițoiu m. p.

George Petroviciu m. p.

Adunarea dela Timișoara

(Urmare)

În ședința a II, ținută Joi a. m. după verificarea protocolului ședinții primme și citirea numeroaselor telegrame de felicitare, adunarea primește raportul comitetului, căruia îi votează mulțămîta pentru activitatea lui rodnică. Tot așa se aproabă raportul cassarului. Se constată înscrierea a 7 membri fondatori, 12 membri pe viață și 34 membri ordinari. Purcezându-se la alegerea comitetului pe un nou period de trei ani, adunarea aclamează de president: Iosif Sterca Șuluțu, v.-president: Dr. Atanasie Marie-

nescu. Membri ordinari în comitet: Partenie Cosma, Dr. Ambrozie Chețian, Dr. Cornel Diaconovich, Nicolae Ivan, Dr. Liviu Lemonyi, Iuliu Muntean, Ioan F. Negruțiu, Ioan Papiu, Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Eusebie Roșca, Dr. Octavian Russu, Nicolae Togan. Membri suplenți în comitet: Dr. Ilie Beu, Dr. Vasile Bologna, Arsenie Bunea, Gavriil Precup, Romul Simu.

În ședința festiva a secțiunilor literare științifice, ținută Joi d. a., și-au cetit disortațiunile lor d-nii Dr. Josif Blaga *despre frumosul în artă* și Dr. Josif Popoviciu *despre dialectele bănățene*.

Preste tot adunarea dimpreună cu celelalte festivități au succes deplin.

Dela Comunitatea de Avere

Vineri în 17/30 Septembrie s'a ținut adunarea generală de toamnă a reprezentanților Comunității de Avere, de față fiind comisarul guvernial Ilustritatea Sa d-l Carol de Pogány. După deschiderea adunării prin d-l Constantin Burdia, prezidentul Comunității, d-l Filip Müller salută pe noul preșident în numele reprezentanților și în firma speranță, că de aci înainte afacerile Comunității vor lua un avânt cât se poate de salutar pentru împăduririi grăniceri.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, reprezentantul Vasile Popoviciu, preot în Pătaș, interpelează pe president, dacă are cunoștință, că Societatea căii ferate din Reșița are de gând, să iee apa izvoarelor și râului Nera din valea Alunajului și să o întrebuinteze pentru scopurile sale în defavorul intereselor Comunității de avere și a Românilor grăniceri, locuitori în numita vale. Președintele răspunde, că din auzite are cunoștință despre intențiunile Societății căii ferate, și asigură adunarea, că în caz de lipsă va întreveni cu autoritatea sa oficială și personală pentru Comunitate și grăniceri.

Se trece la ordinea zilei.

Din raportul general despre dispozițiunile și evenimentele mai marcante dela ultima adunare incoaci însămnăm următoarele: Comitetului i-a succes valorarea unui complex de pădure de fag în estindere de 78572 jug. catastrale în hotarul comunii Golet, pe care l-a vindut firmei Rosenthal și Parvy din Lugoj cu un preț de 100—110 cor. de jugăr; apoi valorarea complexului de pădure de 62988 jug. catastrale din hotarul Teregovei situat în ținutul „Bradul Moșului“, vindut firmei Neurer—Keppich—Brankovits cu prețul de 112 cor. de jugăr; mai departe a complexului de 209 jug. catastrale de pădure de fag aflătoare în hotarul comunii Glimboca vindut anteprenorului Carol Jurovich cu 110 cor. de jugăr. Tot așa s'a valorat un complex de pădure de gorun. 116.39 jug. catastrali din hotarul comunii Petrosnița, care s'a vindut firmei Baidersdorf și Biach cu prețul de 252 cor. de jugăr. În fine s'a vindut o parcelă de pădure din „Vareng,

și Frâncuni" anteprenorului Ioan Bibel pentru prețul de 515 cor. și 54 fil. de jugăr.

S'au stabilit mai multe penziuni și ajutoare pentru organe repășite, din serviciul Comunității apoi pentru văduve și orfani de ai funcționarilor decedați.

S'au întregit unele posturi vacante, iar conducătorii foresteriilor din Teregovă și Bozovici, Augustin Câmpăan și Stachius Popoviciu, s'au denumit primiforestieri.

Ministerul reg. ung. de interne a anulat alegerea de reprezentanți a d-lor Iosif Stoianel în Dalboșeț, Wilhelm Makassy în Bozoviciu și Ioan Panacea în Verendin.

S'a introdus ca limbă oficială în administrația internă a Comunității — esecuziv — limba română, iar față de oficiolatele și forurile statului limba magiară.

Incendițiilor din comuna Gerboveț li-sa votat un ajutor de 500 cor.

S'a încuviințat împăduririlor de a lua gratuit din pădurile Comunității frunze de nutreț apoi pășunatul de codru și strângerea ierbei și a fânului de pe poeni și lunci nearândate etc.

Acest raport al comitetului s'a luat la cunoștință.

Al doilea punct al ordinii de zi și anume: preliminarul suplitor pe anul 1904, pentru urcarea salariilor prezidentului, viceprezidentului, oficianților și a altor organe a Comunității de Avere s'a primit cu observarea, ca să se stărească și la îmbunătățirea salarelor personalului inferior al Comunității.

Preliminarul Comunității de Avere cu recerinte de 289.457 cor. și acoperire cu 394.835 cor. s'a primit cu adausul ca stipendiile să se urce la suma de 10.000 cor. Tot așa s'a primit preliminarul „Fondului casselor“ cu recerinte de 4720 cor. și acoperire de 4970 cor.

S'a aprobat statutul prezentat de comitet referitor la administrarea fondului pentru ajutorarea funcționarilor Comunității de Avere în caz de morb.

Văduvei și orfanilor rămași după fostul codrean Carol Tremmel li-sa votat o penizune, respective un ajutor de 144 cor. anual.

S'a decis vinderea eventual renovarea casei forestieriale din Teregovă și repararea casei din Bozoviciu:

S'a șters mai multe daune silvanale nelucasabile.

S'a decis sistarea și estradarea cauțiunilor depuse de funcționarii Comunității. Se susține însă cauțiunea până la 200 cor. a codrenilor.

Pertractându-se și celelalte puncte din ordinea de zi, prezidentul încheie adunarea mulțămînd comisarului guvernial pentru interesul binevoitor, cel are față de Comunitatea de Avere, și reprezentanților pentru sprijinul dat la rezolvarea agendelor adunării în ordine exemplară.

Europa Sudică

Lecțiune din Geografie pentru clasa V. de Petru Buzera

(Urmare)

VI) Și din cari țeri de sine stătătoare se compune peninzula? Harta ne arată:

1. *Regatul Serbia.* Se întinde de ambele părți ale Moravei și în cea mai mare parte e muntoasă. Capitala e *Belgrad*⁸ în locul unde se varsă Sava în Dunăre.

2. *Bosnia și Herțegovina* formează partea cea mai sud-vestică a peninzulei. Prin Drina sunt despărțite de Serbia, prin Sava de Austro-Ungaria. În faptă ele sunt provincii turcești, dela 1878 însă stau sub administrația Austro-Ungariei.

3. *Principatul Bulgaria.* Se întinde de ambele părți ale Balcanului. Capitala e *Sofia*.

4. *Principatul Montenegro* e cel mai mic stat al peninzulei Balcanice (e mai mic decât comitatul nostru)⁹ și se află la colțul sudic al Dalmației. Capitala e *Cetinie* (unsat mai mărișor, cu 1200.)

5. *Imperiul Turcia.* Ocupă mijlocul peninzulei. Se mărginește la N. cu Bulgaria, Serbia, Bosnia și Montenegro, la V. cu Marea Adriatică și cu cea Ionică, la S. cu Grecia, Marea Egeică și cu Dardanelele, la O. cu Marea Neagră. Capitala e *Constantinopol*.

6. *Regatul Grecia.* Cuprinde partea sudică a peninzulei și se mărginește cu Turcia, Marea Ionică, M. Mediterană, și cu M. Egeică. Se află deci în partea cea mai ostică a Mării Mediterană și cea mai sud-vestică a Europei. Capitala ei e *Atena*.

2. Constantinopolul¹⁰⁾

Jinta: Să cercetăm astăzi capitala Turciei. Să călătorim la Constantinopol.

I) Unde zace Constantinopol?

Constantinopolul zace la locul, unde Bosforul¹¹⁾ se varsă în Marea Marmara, și anume se întinde orașul pe o limbă de pământ îngustă, care la S. e mărginită de M. Marmara, la O. de Bosfor și la N. de un sin de mare foarte îngust. Acest sin de mare se numește *Cornul de Aur*¹²⁾. La V. limba de pământ stă în legătură cu uscatul. — Bosforul e numai de câțiva kilometri de lat¹³⁾, așa că Azia și Europa aci sunt atât de aproape una de alta, încât sunt despărțite numai ca prin cursul unui riu.

II) Cum ajungem noi la Constantinopol?

Din comuna noastră (C = S) călătorim cu trenul până la Orșova. De acolo începând călătorim pe Du-

⁸ Măcelul regelui Alexandru și a reginei Draga din 11 Iunie st. n. 1903. — Lupta dela Belgrad a lui Ioan Huniade la a. 1456.

⁹ Montenegro are un areal de 9080 km. și 200.000 locuitori.

¹⁰⁾ Lehmann, Geogr. Charakterbilder Nr. 16. Constantinopol.

¹¹⁾ Bosporus = vadul (trecătoarea) bouului (Mitul despre Zeus și Europa I)

¹²⁾ Desemnul aci e absolut indispensabil.

¹³⁾ Bosforul e de 30 km lung, la mijloc de 550 m. lat locul cel mai lat e de 2 $\frac{1}{2}$ km.

năre prin România (Turnu-Severin, Giurgi, Brăila, Galați, Sulina), apoi pe Marea-Neagră (Constanța, Varna, Constantinopol). O altă cale poate fi (numai pe uscat) prin Belgradul Serbiei, Sofia, Adrianopol, Constantinopol.

Varietăți

Personale. Î. P. C. S. Domnul Arhimandrit și Vicar episcopesc *Filaret Musta* a luat parte la ședințele delegațiunii congresuale, ținute Joi și Vineri la Arad. Î. P. C. Sa s'a reîntors la Caransebeș Vineri sara.

Examenul de evalueațiune preoțască cu absolenții de teologie din anul școlar 1903/4 s'a ținut Mercuria trecută.

Sfințirea bisericii din Honoricu. Zi de îndoită sărbătoare a fost ziua de 8 Septembrie st. v. a. c. pentru credincioșii st. biserici ort. rom. a Honoricului căci într'această zi, afară de sărbarea hramului, când se ține obicinuita „rugă“, s'a mai îndeplinit un act mare și însemnat, s'a îndeplinit sfințirea bisericii nou zidite. Actul sfințirii l-a săvârșit P. O. D. Protopresbiter al Lugojului, Dr. George *Popovicu*, care însoțit de capelanul E. *Sudreșian*, de diaconul M. *Gașpar* și de învățătorii I. *Vidu* și A. *Onae*, deja Marți în 7 Septembrie după amiază sosește în Honoricu, unde este primit cu vii aclamațiuni între bubuitul pivelor. Îndată după sosire s'a celebrat vecernia mică, la sfârșitul căreia s'a făcut colaudarea, iar la 6 ore seara s'a început vecernia mare cu priveghere și utrenia, conform tipicului pentru sfințiri de biserici. Mercuri dimineața — ziua Nașterii Născătoarei de Dumnezeu — după sfințirea apei a urmat momentul cel mai solemn. P. O. D. protopresbiter Dr. G. *Popovicu*, asistat de presbiterii I. *Popovicu* (Honoricu), P. *Căprariu* (Belinț), I. *Jurca* (Dragomirești), E. *Sudreșian* (Lugoj), C. *Biro* (Herendești) și diaconul M. *Gașpar*, a sfințit partea din lăuntru a bisericii; apoi în bubuitul pivelor, în sunetele clopotelor și ale frumoaselor cântări, preoții și poporul adunat au încunjurat de trei ori biserica. După a treia încunjurare s'au oprit cu toții înaintea ușii din partea turnului, iar P. O. D. Protopresbiter, după ce a cetit evanghelia cu glas tare, a rostit de trei ori cuvintele: „Deschideți boeri porțile voastre și va intra împăratul mării“ etc. ușa s'a deschis, și cei de afară au intrat în biserica, care abia putu cuprinde mulțimea poporului adunat atât din jur, cât și din depărtări mai mari. Aci acelaș protopresbiter întorcându-se cu fața în direcțiunea celor patru regiuni ale universului a strigat cu glas tare: „Pomeniște Doamne pe ctitorii și binefăcătorii sfintei biserici iacestea“ iar corul a cântat: „Amin“. Apoi a adresat poporului o pârintească cuvântare, îndemnându-i la evlavie și la ținerea cu credință la aședămintele sfintei biserici, scoțând totodată în relief și meritele veteranului paroh Ioan Popovicu, la a cărui venire în parohie cassa bisericii nu

conținea mai mult decât 80 cor., iar astăzi afară ce cele aproape 20.000 cor. ce s'au spesat cu zidirea sfintei biserici, biserica mai dispune de vre-o 5000 cor. Cu acestea s'a terminat actul sfințirii, după care s'a continuat sf. liturgie. La orele 1¹/₂ a urmat banchetul, unde s'au rostit mai multe toast, iar după vecernie s'a început „rugă“.

Drapelul.

Concurs. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, are de conferit cu începutul anului școl. 1904/5 următoarele stipendii: 1. Un stipendiu din „*Fundațiunea anonimă din comitatul Dobâca*“, de K. 100. — anual, destinat pentru un tinăr român născut în comitatul Dobâca. 2. Un stipendiu de K. 80 — anual din „*Fundațiunea Radu M. Runcanu*“, destinat pentru un student român dela școale secundare (medii). 3. Un stipendiu de K. 120. — anual din „*Fundațiunea Ioan Gallianu de Kecskés*“, destinat pentru un tinăr român dela vr' unul din gimnaziile din Transilvania; vor fi preferiți, ceterii paribus, rudeniile fondatorului din familiile „Pop“ și „Anton.“ 4. Un stipendiu de K. 100. — anual din „*Fondul Avram Jancu*“, destinat pentru un tinăr român dela vr'o școală secundară (medie). 5. Un stipendiu de K. 80. — anual din „*Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Anna n. Bologa*“ destinat pentru fetițe de naționalitate română, fără deosebire de confesiune, din Transilvania, care frecventează vr'o școală românească, în prima linie școala civilă de fete a **Asociațiunii școl. școala de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu**“, vor fi preferite, ceteris paribus, fetițele care vor putea documenta, că sunt înrudite cu familia Dr. Ioan Moga sau cu Familia Bologa. Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (strada Morii Nr. 8.) până la 15 Octombrie st. n. a. c. provăzute cu următoarele documente: a) Atestat de botez; b) Testimoniu școlar de pe semestrul din urmă al an. școl 1903/4; c) Atestat de paupertate; d) Eventual document de înrudire. Concurenții, icar și-au prezentat cererile înainte de publicarea acestui concurs, sunt invitați să și întrească eventual cererile în sensul condițiilor stabilite în concursul de față. Cererile întrate după termin nu se vor considera. Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 15 Septembrie 1904. Josif Sterca Suluța, prezident.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1904/5 în ședința ținută la 11 Septembrie 1904 n. sub prezidiul Prea Cuvioșiei Sale D-lui director seminarial Dr. Eusebiu R. Rosca în modul următor: Președinte: Nicolae Vătășan prof. semin., Vicepreședinte: Trandafir Scorobet cl. c III., Archivar: Zacharia Manu cl. c III., Notar: Candid Mușlea cl. c I., Cassar: Nicolae Dămian cl. c II., Controlor: Ioan Trif cl. c I., Bibliotecar: Ioan Duma cl. c II., Vicebibliotecar: George Govna ped. c I., Redactor: Pompeiu Morușca cl. c III., Econom: Andrei Goicea

ped. c. III. Membri în comisiunea literară : Vasile Debu cl. c. III., Onisifor Ghibu cl. c. III., Aurel Popoviciu cl. c. II. Vasilie Păltinean cl. c. I., Ioan Ciupe ped. c. III., George Cojan ped. c. III., Emil Roșală ped. c. II.

Mulțămită publică. Sărbându-se la 8 Septembrie st. v. a. c. Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, hramul s. biserici din loc, a primit biserica noastră cu această ocaziune ca dar un baldachin de catifea roșie în preț de 400 cor. Acest dar s'a făcut la stăruința vrednicului și mult stimatului nostru Domn învățator George Mănescu (nașul s. biserici din anul acesta), din contribuiri benevole, având și sprijinul stimatului nostru consătean și membru în comitetul parohial, Mihail Sporea, care împreună cu soția sa Ioana a contribuit cu 210 cor.; apoi d-l învățator George Mănescu cu 50 cor.; George Luchiu notar cu 20 cor.; George Iovanovici ospătar, Elena Nicorici, George Licăreț, inv. B.-albă, cu câte 10 cor.; Nicolae Turturea cu familia cu 5 cor.; Martin Sdicu preot, Maria Pavlovi, Simeon Bozanciu B.-albă cu câte 4 cor.; Sofronia Avramescu preot Nicolinț, Lazar Turturea faur cu familia câte 3 cor.; Panta Țeran ospătar B.-albă; Millunov Velyko notar Duplea, Szauer Károly ospătar, A. Bercean comerciant Vracevgai, Alecsandra Nicorici inv., Valeria Russu inv., Teodor Verian, Alecsandru Schintei, Stankovics Szava Deliblat, Vasilie Căprița Dubovaț, Dr. Aurel Novac adv. B.-albă, Mihai Popovici ospătar Izbește, Anastasia Petrovici, Stefan Popa preot Seleuș, Ioan Pepa protopop Buziaș, cu câte 2 cor.; Iosif Popa inv. Seleuș, Petru Licăreț subjude, Dimitrie Izvernicean inv. Feru, Nicolae Bercean Vracevgai, Iancovici Vitomir Sacalovăț, Tukulija Szvetozar inv. Sacalovăț, Kelesó Iános not. Vracevgai, Adam Rada Zlatița, Traian Gugulean inv. Oreșăț, Nicolae Suru, Petru Turturea faur, Geoge Sdicu teolog, Iosif Mogoș Nicolinț, Iuliu Trifonescu, Vladimir S. Millunov comerciant Karlsdorf, Gyurits Iocza Zagaița, Retezan inv. Găitaz, Szabo Béla not. Palanka, Pertu Turturea comerciant, Sava Turturea, Costa Turturea măsar, Vasilie Turturea, Persida Poenar neguțătoare, Mihai Nandrea rotar, Dumitru Rusta, Sofronie Andrițoi inv. Călnic, Maria Popa preoteasă Seleuș, Corneliu Lazar inv. Vrâniuț, Marta Diaconovici inv. Ghilad, Anica Urdărean inv. Banloc, Silvia Dona inv. Coștei, Mărioara Otonoga Ciorda, Macrina Joandrea Logoj, Iulia Tomescu Fițeș, Nestor Trandafir inv. Slatina, Iosif Ania paroh Iadia, Ion Alecsandrescu inv. Varadia, Eugenia Iovescu inv. Lugoj, Sofia Fflorescu inv. Logoj, Ilie Bojin inv. Seleuș, Dimitrie Dogariu inv. Potoc, Ioan Belca inv. Ciuchiciu, Const. Liuba, Patrichie Rămniașu inv. Coștei, Constantin Baia inv. Șemlac, Traian Cherla inv. Șoșdia, T. Panciovan preot Iertof, Traian Gașpar preot Hezeriș, George Truia inv. Nicolinț, Traian Bosica inv. Petrila, Dimitrie Petrovici inv. Socolar, Vasilie Bercean B.-albă, Ana Suru, cu câte 1 cor.; Victor Trailovici preot Coștei cu 2 cor.: Un neamț bun din Parta și un sprijinitor cu câte 50 fil.; un român bun din Crușița, Vaca Nicolae inv. Vracevgai, Sofia Gorkilovici și Nicolae Turturea cu câte 40 fil.

La olaltă 421 coroane. Toți acești marimonioși contribuitori primească și pe această cale mulțămita noastră ferbinte pentru fapta lor măreată, rugând pe prea bunul Dumnezeu, să le dăruească zile îndelungate învrednicindu-i a putea aduce în viitor și mai mari daruri pe altarul Domnului, dând astfel și celorlalți credincioși ai bisericii noastre esemplu vrednic de urmat. T. Straja. Aureliu Sdicu preot. c.

Bibliografie

„Istoria universală pentru clasele superioare ale școlilor medii“, de Ioan Petrovici, profesor gimnazial. Volumul I. Evul vechiu. Editura librăriei Ciurcu Brașov. 8°, pag. 212. Prețul 2 coroane.

*
Noul Abecedar de Dr. Petru Șpan. Prețul 40 fil, Sibiu, Tiparul tipografiei arhidiecezane. 1904.

Călăuza Noului Abecedar de Dr. Petru Șpan. Sibiu. Tiparul tipografiei arhidiecezane 1904.

*
Anuarul VII al Societății pentru fond de Teatru Român pe anul 1902—1903. Tip. A. Mureșianu, Brașov.

*
A apărut „Oglinda vieții sociale sau convorbiri economice — publice“ manual prelucrat pentru poporul român de Exarchul arhiepiscopesc Simeon Cobilanschi, paroh la biserica sântei Paraschive în Cernăuți, după „Manuel de l'economie politique morale“ de M. I. — I. Rapet. Prețul unui esemplar 5 cor.

Această carte se recomandă Onoraților preoți, putându-se scoate din ea multe cunoștințe folositoare.

*
Manual de limba germană întocmit de Dr. Constantin Lăcea profesor. Partea I. și II. Editura Librării Ciurcu, Brașov 1904.

Concurse

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățator la școala gr. or. română din **Apadia** protopreșbiteratul Caransebeșului se escrie concurs cu termen de 30 de zile.

Emolumente :

Salar în bani gata 600 cor.

Relut în bani pentru 16 metrii lemne de foc 64 cor.

Două jugere de pământ ce aduce venit 70 cor.

Intravilanul școlar de $\frac{3}{4}$ jug. ce aduce venit 20 cor.

Pentru conferințele învățătoarești 20 cor.

Pentru scripturiscă 10 cor.

Pentru serviciul curatorei școlari 20 cor.

Pentru participare la înmormântări 40 fil.

Locuința liberă în edificiul vechiu al școlii.

Concurenții au să-și înainteze petițiunile lor la P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș.

Concurenți pătați și compromiși nu se vor admite.

Alesul învățător va fi îndatorat a purta cantoratul, scripturistica comitetului și sinodului parohial și a compune socoțile bisericii și cultului.

Pentru serviii prestare în alte comune nu se dau emolumente.

Concurenții să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare.

Apadia în 10 Iunie 1904. 3--3 [46]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan ddo 22 Martie a. c. Nr. 4199 B. se escrie concurs pentru întregirea postului de preot în parohia de clasa a III din comuna **Mutnicul-mic** cu filia Dragșinești, protopresbiteratul Făgetului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Dotățiunea.

1. O sesiune parohială constatătoare din 32 jugere.

2. Un intravilan (fără de casă parohială).

3. Stola uzuată.

4. Birul parohial dela 100 case.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recursele lor, instruate conform Stat. org. și regulamentului pentru parohii, comitetului parohial prin Prea On. Oficiu protopresbiteral al Făgetului.

Dela recurenți se cere a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie pe lângă prealabila încuviințare a Prea On. Domn Protopresbiter, dar nici decum în ziua de alegere.

Mutnicul-mic din ședința comitetului parohial ținută la 13 Iunie 1904.

2--3 [50]

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresbiter tractual.

Prin aceasta subscrisul comitet parohial escrie concurs pentru ocuparea postului de învățător la școala confesionala gr. or. rom. din **Goruia**, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“, cu următoarele emolumente:

1. În bani gata 600 cor.

2. 32 m. lemne (16 m. pentru învățător și 16 m. pentru sala de propunere) aduse de comuna bisericăscă la cortelul învățătoresc în valoare de 106 cor.

3. Pentru adunarea generală a Reuniunii inv. 30 cor.

4. Pentru participarea la conferința inv. 28 cor.

5. Pentru scripturistica școlară 10 cor.

6. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil.

7. 2 jugere de pământ de pășune, având alesul învățător a plăti dările recerute.

8. Cortel cu 3 chilli, cuină, cămară și grajd cu o grădină intravilan de 400 stângeni patrați.

9. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial, precum și pentru facerea socoților bisericești și școlare de cult 50 cor.

Alesul învățător e îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericească și a conduce corul bisericesc. Are se fie cantor bun și se priceapă instrumente muzicale.

Pentru servitiile prestare în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursele lor Prea On. Oficiu Protopresbiteral din Orarița-montană, fiind adresate comitetului parohial din Goruia. Concurenții au a se presenta cu încunoștințarea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sânta biserică.

Din ședința comitetului parohial ținută în 8/21 August 1904. 2--3 [48]

Mateiu Popoviciu m. p. **Ioan Frențiu** m. p.
preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecezan de ddo 31 Iulie a. c. Nr. 2627 B ex 1904 se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parohia de clasa III-a din **Ciorda**, dieceza Caransebeșului, protopresb. Bisericii Albe, pre lângă neputinciosul preot Nicolae Otonoga cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecesană.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{3}$ din sesiunile parohială constatătoare din 32 jugere pământ.

2. un intravilan de 600 stâng. fără casa parohială de prezinte.

3. $\frac{1}{3}$ din toate venitele ștolare uzuate.

4. $\frac{1}{3}$ din o grădina „vârșaria“ de 200□ st.

5. estravilan de 200□ st.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați aș trimite recursele lor instruate conform regulamentelor pentru parohii adresate comitetului parohial, prin Oficiul protopresbiteral al Bisericii Albe, în Iam.

Tot odată sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sft. biserică spre aș arăta desteritatea în cântare și oratorie însă numai cu prealabila încunoștințare a propresbiterului tractual, dar nici cum în ziua de alegere.

Ciorda din ședința comitetului parohial ținută la 22 August 1904. 2--3 [49]

Nicolae Otonoga m. p. **Meilă Moise** m. p.
preot. președinte.

Aurel Novac m. p.
not. com.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam* protopresbiter.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. ort. rom. din **Hitiaș** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Dotățiunea acestui post este :

1. În bani gata 300 cor.
2. 11 Hct. 38 $\frac{1}{2}$ Ltr. grâu în preț de cor. 133.20
3. 11 Hct 38 $\frac{1}{2}$ Ltr. cucuruz în preț de cor. 72.88
4. 5 $\frac{482}{1600}$ pământ arator care dă cor. 157.50
5. 10 mtr. lemne pentru învățător adusa acasă 41 cor.

6. Pentru participare la conferență 16 cor.
 7. Pentru scripturistica 10 cor.
 8. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 fill.
 9. Cortel liber cu 2 chilii podite, culina pentru iarnă și vară, grajd, șopru, grădină în- și extravilană.
- Alesul învățător e îndatorat a porta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântarea bisericească, a porta scripturistica comitetului și sinodului parohial și a conduce corul înființând.

Pentru serviciile prestate în alte comune, comuna noastră bisericească nu acoarda nici un emolument.

Recurenții să substeárnă recursul lor Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș adresat fiind comitetului parohial din Hitiaș și sunt poftiți a se prezenta în o duminică sau sârbătoare în sta biserică, — nu însă în ziua de alegere, — spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Hitiaș din sedința comitetului parohial ținută la 11. Iulie 1904.

1—3 [51]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine : *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Din partea subscrisului comitet parohial se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. ort. română din **Găvoșdia** (tractul protopresbiteral Lugoj) cu termen de recurgere până în 30 ze zile dela primă publicare în „Foaia Diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

- Salar anual în bani 600 corone.
- Paușal de lemne pentru învățătoriu 80 cor.
- Paușal de lemne pentru școală 60 cor.
- Scripturistica învățătorului 20 cor.
- Pentru conferințe și adunare 30 cor.
- Dela înmormântări unde va fi poftit 1 (una) cor.
- Pentru curățirea școalei 24 cor.
- Cortel liber cu 2 chilii, tindă, cămară, grajd și grădină de legumi de un juger și trei jugere de pământ extravilan.

Învățătoriu ales este îndatorat a porta și cantoratul în și afară de biserică, a instrua școlarii în cântările rituale, a compune socoțile bisericești și școlare, și a porta agendele notariale ale comitetului și sinodului parohial fără altă remunerațiune.

Dela recurenți se recere a avea testimoniu de cualificațiune învățătorescă cu calcul general cel puțin

„bun“, și se vor preferi aceia, cari posed cunoștința muzicii vocale și instrumentale cu scopul de a conduce și a instrua corul vocal al reuiniunei de cetire și cântări deja existent.

Pentru serviciile prestate în alte comune, comuna noastră bisericească nu acoardă nici un favor cu privire la quinquenale.

În fine recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre o Duminică sau sârbătoare în s. biserică (însă cu știrea Prea On. Domn protopresbiter tractual) spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Recursele ajustate cu cele de lipsă și adresate comitetului parohial, sunt a-se substerne Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. ort. român din Lugoj.

Dat din sedința comitetului parohial ținută la 26. August 1904.

1—3 [52]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticeii, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei reumatismului, recelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârșcirile cele mai grele. Leac sigur. Folosesc și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsapari. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor **1 stică 2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum, palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât se comandez **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri russice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr, Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori ce fel de articlu din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în **Békás-Megyér, fő-utca 45 szám**

3—10 [47]

Budapest mellett.